

TIJD VOOR EEN NIEUW RECEPT VOOR DE DEMOCRATIE

Verkiezingen zijn lang niet zo heiligmakend als wij westerlingen verkondigen. In Afrika brengen ze vooral dood en vernieling. **ALPHONSE MUAMBI** liet zich inspireren door David Van Reybrouck en houdt een pleidooi tegen de stembusgang.

Tegen verkiezingen in Afrika



'Verkiezingen brengen geen democratie, maar geweld, doden en vluchtelingen naar Europa.' © Gwenn Dubourthoumieu/afp

'Natuurlijk is het veel moeilijker om in het Nederlands te zingen. Mensen luisteren dan echt naar de tekst'

Voor liedjesteksten in een andere taal zijn ze een pak minder kritisch, zegt zanger **LUC DE VOS** (in Nieuwe Feiten op radio 1).



© mhb



ALPHONSE MUAMBI
Wie? Nederlands-Congolese auteur en lobbyist. Was tweemaal verkiezingswaarnemer in Congo. Schrijver van 'Democratie kun je niet eten' (KIT Publishers, 2009)
Wat? Afrikanen moeten zich geen verkiezingen westerse stijl laten opdringen, maar zelf een recept zoeken dat tot een democratie kan leiden.

Vandaag wil ik uit de kast komen. Ik wil dat de hele wereld weet dat David Van Reybrouck en ik sinds kort getrouwd zijn in gemeenschap van goederen. Een ideologisch huwelijk waarbij kritiek op verkiezingen en democratie ons gemeenschappelijke goed is dat we met elkaar onvoorwaardelijk delen.

In zijn nieuwe boek, *Tegen verkiezingen*, verklaart Van Reybrouck tegen verkiezingen te zijn als de enige weg die naar democratie zou leiden. Hij pleit voor loting om verkiezingen van het faillissement te kunnen redden. Ik ben intens blij dat ik een ideologische partner heb met wie ik goede tijden en slechte tijden wil delen in deze tijd waarin kritiek op de gevestigde ideologie bijna een zondeval is geworden. In 2009 publiceerde ik mijn boek *Democratie kun je niet eten*. Het ging over de mislukte verkiezingen in Congo waar ik tweemaal verkiezingswaarnemer ben geweest. Ik pleit niet alleen tegen de democratisering van Afrika door en met de ideologieën van Europa die geen aansluiting vinden in Afrika, maar ook tegen de financiering daarvan door het Westen met

miljoenen van Europese belastingbetalers. Sinds de val van de Berlijnse Muur en de komst van de Europese stembus op het zwarte continent begin jaren negentig, heeft Afrika alleen maar ellende gekend met dit systeem. Congo, Kenia, Zimbabwe, Ivoorkust, Guinee: verkiezingen brengen geen democratie, maar geweld, doden en vluchtelingen naar Europa. Verkiezingen in Afrika doden met dezelfde intensiteit als het aidsvirus. Moeten we zo'n dodelijk systeem in stand blijven houden? Moeten verkiezingen een taboe, een soort religie blijven die onaantastbaar blijft?

Doodlopend straatje

Ik denk het niet. Ik denk niet dat wij Afrikanen de weg van verkiezingen moeten blijven bewandelen. Het is een doodlopend straatje. Een Afrikaans gezegde luidt: als je niet weet waar je naartoe gaat, dan moet je teruggaan naar waar je vandaan komt. David Van Reybrouck

De geldigheidsdatum van de westerse verkiezingen is verlopen met de komst van de sociale media

heeft dit begrepen en is daarom teruggegaan naar de Grieken, de voorvaders van de westerse democratie. Daar vindt hij de loting terug die onze moderne zieke democratie kan genezen. Van Reybrouck zegt in het Nederlandse dagblad *Trouw* dat hij de verkiezingen niet wil afschaffen, maar versterken met loting. Als Afrikaan, als internationaal verkiezingswaarnemer, als slachtoffer van de democrati-

sche ideologie die het Westen het koste wat het kost in Afrika willen exporteren, begrijp ik perfect zijn pleidooi.

Paus Franciscus, die nu wereldwijd populair is, is niet via onze stembusmodel verkozen, toch heeft hij de macht en legitimatie van de hele wereld. Hoeveel mensen wereldwijd stonden met spanning te wachten op de witte rook boven het Vaticaan? Is dat misschien geen democratie?

In 2010 publiceerde ik een stuk in *Trouw* waarin ik pleitte voor een roulerend presidentschap per regio, zonder verkiezingen. Dat stuk kreeg de aandacht van de buitenlandse media. Preseurop, een website van de EU, publiceerde het in elftalen. Dit leidde tot debatten wereldwijd. Maar sommige intellectuelen, zowel in Europa als in Afrika, vonden dat het wiel al uitgevonden was, dat alleen verkiezingen de oplossing zijn voor de democratie.

Elk systeem is corrupt en heeft een geldigheidsdatum. De geldigheidsdatum van de westerse verkiezingen is verlopen met de komst van de sociale media. In deze nieuwe wereld, waar zelfs de president van Amerika gebruikmaakt van Facebook om druk uit te oefenen op het Congres om beslissingen te nemen, zijn verkiezingen van minder belang.

Ik hoop dat het boek van David Van Reybrouck Afrikaanse intellectuelen die dachten dat het beste democratische recept uit Europa kwam, tot het besef doet komen dat ze hun eigen recept moeten gaan zoeken bij hun voorouders. Het feit dat David Van Reybrouck tegen verkiezingen in het Westen is en ik in Afrika kan wel onze scheiding betekenen. Maar dan zal het enkel een scheiding zijn van tafel en bed waarbij onze ideologie intact blijft: weg met de stembus!